

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

GLAVNE SMERI RAZVOJA IN DELOVANJA TZS IN TDO

V OBDOBJU 2015–2019

I FEEL
SLOVENIA

Uvod – namen povzetka

Povzetek dokumenta Glavne smeri razvoja in delovanja TZS in TDO smo pripravili z naslednjimi nameni:

- povzetek naj bi omogočil kratek in pregleden vpogled v dokument Glavne smeri razvoja in delovanja TZS in TDO,
- povzetek prikazuje povezanost med glavnimi smernicami razvoja in delovanja TZS in TDO ter izvedbenim dokumentom Strategijo razvoja in delovanja, ki temelji na ključnih smernicah razvoja in delovanja TZS in TDO,
- besedilo naj bo spodbuda k razpravi in dopolnjevanju ter posodabljanju obeh dokumentov.

Ključne smeri razvoja in strateške naloge

I. Družbeno okolje

Slovenska turistična društvena organizacija gradi na tradiciji, dosežkih in izkušnjah svojega dosedanjega razvoja, obenem pa se nenehno prilagaja in odziva na nove razmere in zahteve sodobnega turizma. Že velikokrat je dokazala (in še vedno dokazuje), da prispeva pomemben delež k razvoju turizma, saj si bolj kot kdor koli drug prizadeva, da se pri tem upoštevajo zakonitosti ekologije in da se pravilno vrednotijo naravne danosti, dediščina, kultura, šport, zgodovina, tradicija in preostalo, kar daje slovenskemu turizmu pečat pristnosti, konkurenčnosti, inovativnosti in sodobnosti.

Strateški cilj TZS-TDO v prihodnjih letih je utrditi položaj vodilne predstavnice civilne družbe na področju turizma v Sloveniji in enakovredne partnerice državnemu in zasebnemu sektorju. Poleg tega si bo prizadevala za učinkovito izvajanje svojega poslanstva.

II. Delovanje turistične društvene organizacije v prihodnje

Organiziranost slovenske turistične društvene organizacije, se mora tudi v prihodnje izboljševati, slediti mora hitrim spremembam in izzivom prihodnosti. Odpravljati je treba slabosti in izkoristiti priložnosti.

Strateški cilji TZS-TDO so ureditev in pomladitev članstva ter skrb za urejeno evidenco prostovoljnih delovnih ur, opravljenih na vseh ravneh. Postopoma se mora povečevati delež mladih v društvih in v organih društev. Povečati se mora turistični podmladek in izboljšati kakovost njegovega dela.

III. Financiranje TZS in TDO

Glede na to, da je turistična društvena organizacija del prihodnosti slovenske družbe in njen nepogrešljivi dejavnik na področju turizma, ki skupaj z javnim in zasebnim sektorjem sooblikuje njegov razvoj in pripomore k rasti bruto domačega proizvoda, naj dobi v primerni obliki pravico do dela dohodka od turizma, ki bo podlaga za materialno delovanje na krajevni, občinski in državni ravni; ta dohodek kot pomembna sooblikovalka turistične ponudbe navsezadnje tudi soustvarja.

Strateški cilj TZS-TDO sta urejena podlaga za zagotavljanje stabilnega financiranja za svojo redno dejavnost in urejen sistem financiranja za pripravo in izvajanje programov in projektov. Zagotovljeno mora biti stabilno in sistemsko financiranje TZS in TDO.

IV. Turizem zgodb in doživetij

TZS-TDO si bo prizadevala za prilagajanje slovenskih turističnih proizvodov novim smernicam v turizmu, ki temeljijo na varnosti, raznolikosti, strokovnosti, individualnosti in medsebojni povezanosti. Uspešni turistični proizvodi bodo morali ponuditi okolje »sanjske družbe«, doživetja in zgodbe, čedalje bolj povezane z duhovnimi vrednotami, čustveno inteligentnostjo, vse pa s pečatom »slovenskega izvora« ter čim bolj v povezavi z lokalnim prebivalstvom.

Strateški cilj TZS-TDO sta postopno nadgrajevanje in krepitev obstoječih programov in projektov. Dinamika in obseg sprememb bosta prilagojena finančnim zmožnostim. Skladno z njimi bo strokovna služba postopoma kadrovsko in organizacijsko okrepljena, tako da bo lahko učinkovito izvajala svoje poslanstvo povezovanja, informiranja, koordiniranja in vodenja projektov TZS-TDO.

IZZIVI

Po stoletju turistične društvene organizacije (TDO) v Sloveniji so pred nami novi izzivi. Vanjo so se skozi desetletja, tako kot danes in jutri, povezovali ljudje, prostovoljno združeni v društva, ki so bila v različnih časovnih obdobjih različno poimenovana (turistično-olepševalna, tujskoprometna, turistična). Nastajala so iz želja, interesa in potreb ljudi, da bi sodelovali pri pospeševanju in sooblikovanju turizma, tem pa pri gospodarskem, kulturnem in socialnem razvoju domačega kraja, širšega okolja in države. Ljudje so se in se v društva povezujejo, da bi prispevali svoj delež k razvoju turizma, socialni varnosti, zadovoljevanju interesov, zaposlovanju, večji učinkovitosti, rasti dohodka, ohranjanju naravne in kulturne dediščine, splošnemu napredku, da bi svoj kraj odpirali v svet in snovali kakovostno življenje. Društva tako z različnimi dejavnostmi pospešujejo turistični promet in turistični razvoj. Pomembno vlogo imajo pri varovanju in urejanju okolja, pri promociji kraja in širšega okolja, pri razvoju lokalne samouprave, pa tudi pri uveljavljanju slovenstva, jezika in vsega, kar je krepilo in krepi zavest naroda, njegovo zgodovino, kulturo, samobitnost in razvoj. Turistična društvena organizacija je v vseh zgodovinskih obdobjih, ne glede na družbeni sistem in državno ureditev, delovala samostojno, pokončno, ustvarjalno in v prid turističnemu razvoju ter svojemu narodu, razvoj turizma in dogajanje v njem pa sta imela povraten, a žal ne vselej pozitiven vpliv na njeno samostojno in enakopravno delovanje.

VSEBINSKI IZZIVI

Turizem je v Sloveniji pomembna gospodarska panoga, ki v bruto družbeni proizvod prispeva 13 odstotkov, pomeni več kot 8 odstotkov celotnega izvoza in več kot 40 odstotkov izvoza storitev. V Sloveniji smo v zadnjih letih povečali zmogljivosti in razvili ponudbo, ki ustreza trendom. Imamo močne konkurenčne prednosti, kot so narava, zdravilni naravni viri, lokacija itd.

Med najbolj cenjene raziskave o konkurenčnosti turizma spada raziskava World Economic Forum (WEC) – The Travel&Tourism Competitiveness Report, ki se izvaja vsaki dve leti.

Slovenija se je po indeksu konkurenčnosti v turizmu leta 2013 uvrstila na 36. mesto med 140 državami.

Na področju politične regulative se je uvrstila na 33. mesto (v letu 2011 na 29.), zlasti je opazen padec na področju »politika in zakonske omejitve«, s 65. na 92. mesto. Na področju poslovnega okolja in infrastrukture smo na 35. mestu (enako kot leta 2011), na področju človeških, kulturnih in naravnih virov na 52. mestu (v letu 2011 na 53.).

Raziskava je torej pokazala, da so konkurenčne prednosti Slovenije slabše na področju politične regulative ter poslovnega okolja in infrastrukture. Na področju poslovnega okolja in infrastrukture velja poudariti dobro uvrstitev na področju turistične infrastrukture, kjer smo napredovali in dosegamo visoko, 14. mesto. Napredovali smo tudi na nekaterih področjih podindeksa človeških, naravnih in kulturnih virov, v okviru tega področja še zlasti pri naravnih virih, kjer smo se dvignili po lestvici za kar 21 mest.

Skladno z raziskavo in trenutnim gospodarskim stanjem bomo v prihodnosti delali predvsem na:

- boljši prometni dostopnosti turističnih krajev (letalski in cestni);
- boljši prepoznavnosti Slovenije na ciljnih trgih;
- spodbujanju razvoja perspektivnih in inovativnih turističnih produktov in ponudbe, temelječe na načelih trajnosti – Zelena, aktivna, zdrava Slovenija;
- spodbujanju ciljnega povezovanja turističnih produktov in destinacij.

1. DRUŽBENO OKOLJE, V KATEREM DELUJE TURISTIČNA DRUŠTVENA ORGANIZACIJA

Slovenska turistična društvena organizacija gradi na tradiciji, na dosežkih in izkušnjah dosedanjega razvoja in se hkrati nenehno prilagaja in odziva novim razmeram in zahtevam sodobnega turizma. Članstvo v Evropski uniji nam zdaj zagotavlja enakopraven položaj v skupnosti držav evropskih narodov.

Pogoji in razmere delovanja turistične društvene organizacije:

- Turistična društvena organizacija deluje kot civilna pobuda, tako da omogoča ljudem sodelovanje v turizmu, da pospešuje in spodbuja turistični razvoj v krajevnih okoljih, na regionalni in državni ravni.
- Dejavnost turistične društvene organizacije posega na številna področja, ki spodbujajo razvoj turizma in kakovost življenja, zlasti na področje razvoja, varovanja in urejanja okolja in prostora, ozaveščanja prebivalstva za turizem, gospodarsko-storitvenih dejavnosti, organiziranja prireditev in drugih kulturnih dogodkov, vrednotenja dediščine, rekreacije in športa, zdravja, vsestranskih doživetij in podobno.
- Turistična društvena organizacija na krajevni, regionalni in državni ravni deluje samostojno in v javnem interesu. Upravičenost do obstoja in izvajanja številnih dejavnosti potrjuje z dosežki dosedanjega razvoja in svojega dela.
- Družbeno vrednotenje društvene dejavnosti je v načelu sprejemljivo, v praksi pa mnogokrat neprimerno, zato razmere za delo turističnih društev in zvez marsikje niso najboljše, odnos je podcenevalen in omejevalen. Razmere za društveno dejavnost v turizmu (razpisi, namenska sredstva, nepovratna sredstva in podobno) so manj ugodni kot v javnem in zasebnem sektorju, kar omejuje razvoj partnerstva in rezultate.
- Njen položaj je v dokumentih razvoja slovenskega turizma in zakonodaji sicer primerno opredeljen, vendar praksa v vseh primerih tega še ne potrjuje.
- Turističnim društvom in zvezam država in lokalna samouprava v večini primerov ne zagotavljata urejenih, stabilnih in sistemskih razmer za normalno prostovoljno in projektno delo, tako kot jih zagotavljata javnemu in zasebnemu sektorju. To seveda onemogoča večjo učinkovitost, kakovost in obseg turistične društvene dejavnosti.

- Turistični društveni delavci delajo prostovoljno, njihovo delo je strokovno in pripomore k ustvarjanju nove vrednosti ter k rasti bruto domačega proizvoda, vendar pri tem v časih enostransko poudarjenega pridobitništva neredko doživljajo poniževalen in podcenjevalen odnos do prostovoljnega udejstvovanja, ki je podlaga njihovega združevanja in delovanja.
- TDO pri njenem delu in razvoju ponekod ovirajo tudi njene slabosti. Zlasti je ponekod še vedno zanemarjeno angažiranje mladih, posamezniki si naložijo toliko obveznosti, da jih sami ne morejo uresničiti, prepočasi se uveljavljajo interesi žensk, zadržuje se povprečnost, premalo je inovacij, nesprejemljivi so pojavi privatizacije društvenega delovanja, prepočasi se snujejo in uresničujejo turistični programi, ponekod je zanemarjeno ozaveščanje prebivalstva za turizem, podcenjena je skrb za stalno urejenost okolja in za kakovost življenja.
- Turistična društvena organizacija je že nešteto dokazala, in tako je tudi danes, da pripomore pomemben delež k razvoju turizma, saj si bolj kot kdorkoli prizadeva, da se pri tem upoštevajo zakonitosti ekologije in da se pravilno vrednotijo naravne danosti, dediščina, kultura, šport, zgodovina, zdravje, tradicija in vse, kar daje našemu turizmu pečat pristnosti, konkurenčnosti, inovativnosti in sodobnosti. Za razvoj turizma so nepogrešljive vrednote na Zemlji – zrak, voda, tla in ekosistem.

Družbenoekonomska in socialna vloga in pomen prostovoljnega dela v turizmu

K razvoju in kakovosti turizma prispevajo pomemben delež vse oblike prostovoljnega dela, katerih nosilci so predvsem turistična društva, turistični podmladki in druge organizirane oblike dela. Prostovoljno delo je vpeto v razvoj slovenskega turizma in pomeni osnovo delovanja ljudi, združenih v turistična društva in zveze. Prostovoljno delo ima družbeno osnovo v prostovoljnem članstvu ljudi v TD. TDO bo delovala pri:

- uveljavljanju prostovoljnega dela pri ekonomsko socialnem, kulturnem in ekološkem razvoju turizma;
- zagotavljanju stabilnih ekonomskih in pravnih možnosti za uveljavljanje in razvoj prostovoljnega dela;
- zagotavljanju evidence in vrednotenju prostovoljnega dela;
- zagotavljanju drugih možnosti za moralno vrednotenje prostovoljstva;
- spodbujanju prostovoljnega dela s priznanji, nagradami prostovoljcem;
- uveljavljanju znanja o družbenem in ekonomskem ter vzgojnem pomenu prostovoljstva v turizmu;
- celostnem vrednotenju aktivnosti in dela TZS/TDO ter rednem, pravočasnem in zadostnem zagotavljanju sistemskih virov financiranja iz državnega proračuna ali posameznih ministrstev in združenj;
- vsako leto bomo ob svetovnem dnevu turizma razglasili prostovoljca leta v turizmu.

Zeleni in zdravi turizem

»Zeleni« oz. okoljsko odgovorni turizem obsega VSE POGLEDE TRAJNOSTNEGA TURIZMA, ki temelji na štirih temeljnih načelih (UNWTO): okoljski, družbeni, gospodarski in podnebni ter poudarja korporativno družbeno odgovornost. Zeleni turizem minimizira vplive turizma na okolje in maksimira njegovo prilagoditev podnebnim spremembam.

TZS deluje in bo delovala pri uresničevanju zelenega in zdravega turizma, ki temelji na štirih temeljnih načelih: okoljski, družbeni, gospodarski in podnebni in je osnova trajnostnega turizma. Vsako leto bomo svetovni dan vode (22. marec) in svetovni dan zemlje (22. april) zaznamovali delovno – ekološko, trajnostno in zeleno. Naš planet je samo eden, omejen in nikogaršnja lastnina.

Svetovni dan turizma, 27. september, bomo vsako leto delovno in ustvarjalno spreminjali v slovenski, evropski in svetovni praznik turizma, ki nas bo povezoval na načelih strpnosti, gostoljubnosti, kulturnosti, zdravja, varnosti, sonaravnosti in gospodarnosti. Etični kodeks v turizmu, ki ga je sprejela Svetovna turistična organizacija, nas spodbuja in povezuje s temeljnimi vrednotami turizma kot svetovnega procesa, ki je pri našem delu hrbtenica pokončnosti, značilna za ljudi turizma.

Prizadevanje za večje, sistematično in ekološko dopustno vključevanje in razvoj naravnih dejavnikov turizma v celostno turistično ponudbo zaokroženih turističnih okolij.

DELOVANJE TURISTIČNE DRUŠTVENE ORGANIZACIJE V PRIHODNJE

Turistična društvena organizacija, spodbujena z dosedanjim razvojem, upravičeno optimistično zre v prihodnost. V Sloveniji želimo turizem razvijati še bolj zavzeto in s še večjo strokovnostjo, saj se zavedamo, da je razvojna priložnost sodobnega sveta in tudi prednostni dejavnik v razvoju Slovenije. Turizem in s tem TDO lahko pomembno pripomore, da se bo Slovenija razvijala nad povprečjem držav v EU in dosegala dinamično stopnjo ekonomsko-socialnega napredka, socialne blaginje, demokratičnih odnosov in kakovosti življenja kot ustvarjalna in odprta družba. Zato si bo TDO skupaj s partnerji, ki so naklonjeni turizmu, prizadevala, da bi Slovenija postala še bolj gostoljubna, inovativna, zdrava, zelena, varna in konkurenčna turistična dežela, kjer se bodo turisti dobro počutili, doživeli veliko prijetnega in se radi vračali v zelena okolja turizma.

TDO se bo tudi v prihodnjem obdobju razvijala kot:

- množična organizacija civilne družbe, v kateri se prostovoljno in interesno združujejo turizmu naklonjeni ljudje,
- nevladna, nestransarska, neprofitna, nepolitična interesna organizacija svobodno združenih graditeljev turizma,
- integralni del, tretji steber slovenskega turizma z zeleno vsebino v partnerstvu z javnim in zasebnim sektorjem,
- ustvarjalno organizirano gibanje prebivalstva za razvoj turizma po meri človeka,
- odprta za različne vsebine in oblike sodelovanja, povezovanja in mreženja tudi prek meja v evropskem in svetovnem prostoru,
- žarišče ustvarjalnih idej, dobrih praks, novih idej, gostoljubnega vzdušja in zblíževanja ter povezovanja ljudi.

Delovanje turistične društvene organizacije bo naravnano v več smeri:

1. TURIZEM PO VOLJI GOSTA IN GOSTITELJA

- Turistična društvena organizacija bo uravnavala turizem po volji in meri človeka, gosta in gostitelja, z željo, da bo kot ustvarjalno turistično gibanje in druženje posameznikov, narodov in kultur postala način življenja, ki spoštuje in ohranja materialne, moralne, človeške, prostorske in druge vrednote ob upoštevanju naravnih, kulturnih in zgodovinskih posebnosti. Turizem kot način življenja in blaginjo prebivalstva bomo uresničevali kot zgodbo o ljudeh.
- S svojim delom, s podporo in sodelovanjem javnosti bo soustvarjala razpoloženje, ki bo zagotavljalo vsestransko kakovosten in inovativen razvoj turizma ter hkrati njegov razcvet, dvignilo ugled in moralno-etične vrednote turizma. Prizadevala si bo, da bo turizem v slovenskem prostoru opredeljen in uresničevan kot prednostna dejavnost in kakovost življenja, skladna z načeli gospodarskega, kulturnega, ekološkega, prostorskega in socialnega razvoja in blaginje. Turizem naj odločilno pripomore, da življenje v zdravem okolju postane glavni cilj razvoja Slovenije.
- TZS bo dejavno sodelovala pri nastajanju, sprejemanju in uresničevanju razvojnega načrta in usmeritev slovenskega turizma.

2. TURIZEM ZGODB IN DOŽIVETIJ

- Zavzemala se bo za prilagajanje slovenskih turističnih proizvodov novim smerem v turizmu, ki temeljijo na varnosti, raznolikosti, strokovnosti, individualnosti in medsebojni povezanosti. Uspešni turistični proizvodi bodo morali ponuditi okolje »sanjske družbe«, doživetja in zgodbe, čedalje bolj povezane z duhovnimi vrednotami, čustveno inteligentnostjo, in vse to s pečatom »slovenskega proizvoda« ter čim bolj v povezavi z lokalnim prebivalstvom.
- V naši organizaciji bomo turizem uresničevali tudi kot vrednoto demokracije, izraz svobodnih odnosov med ljudmi, miru, sožitja, strpnosti in varnosti. Turizem bomo snovali kot ustvarjalen odnos med ljudmi in narodi, kot gibanje, ki ga uresničujejo ljudje s srcem, toplino in osebno zavzetostjo. Turist ne sme biti omejen zgolj na predmet poslovanja.

3. IZHODIŠČA IN NAČELA ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA TURISTIČNE DRUŠTVENE ORGANIZACIJE SLOVENIJE

Osnovna vsebinska oblika in temeljna celica organiziranosti in samostojnega delovanja TDO je turistično društvo. Ljudje se združujejo v TD prostovoljno in na podlagi interesa in želje, da sodelujejo v turizmu. V turizmu želijo sodelovati, ker ga sprejemajo in uresničujejo kot način življenja. V društvu se pri uresničevanju različnih projektov in aktivnosti ljudje povezujejo v različne oblike – sekcije, klube, skupine in podobno. Pomembno je, da organiziranosti ne duši, temveč spodbuja iniciativno delovanje, ne vsiljuje šablone, temveč spodbuja ustvarjalnost, sproščenost in vitalnost. Tako delovanje temelji na demokratičnosti, iniciativnosti in prostovoljnosti. Projektni način dela lahko zagotavlja uspešno usklajevanje in uresničevanje skupaj opredeljenih ciljev in nalog in izraža lokalne značilnosti. Člani TD naj vzdruže in sodelovanje v društvu doživljajo in uresničujejo kot druženje. K uspešnemu delu TD lahko pripomorejo različne oblike podjetništva.

Turistična društva se z vsemi značilnostmi svojega obstoja in delovanja v okviru občine na prostovoljni podlagi združujejo v občinsko turistično zvezo. TD, združena v občinsko turistično zvezo, in občinska turistična zveza se združujejo v regijsko oz. pokrajinsko turistično zvezo določene pokrajine. TD, občinske turistične zveze in pokrajinske turistične zveze se prostovoljno združujejo v Turistično zvezo Slovenije kot krovno organizacijo. Konkretno oblike organiziranosti TDO ureja Statut TZS, pravno zasnovan na Ustavi RS in Zakonu o društvih.

4. TURIZEM SMO LJUDJE – turizem pozelenijo ljudje z dejanji

- Turistična društvena organizacija si bo prizadevala, da se bo turizem na vseh ravneh in v vseh okoljih (krajevnem, občinskem, regionalnem, podjetniškem, društvenem, panožnem, državnem) obravnaval in udeleževal v enakopravnem partnerstvu z javnim, zasebnim in društvenim sektorjem.
- Pod geslom »Turizem smo ljudje« bo vabila ljudi, da se včlanijo v turistična društva, ta pa v občinske in pokrajinske turistične zveze ter TZS, saj se zaveda, da lahko več ljudi različne strokovnosti in z različnim bogastvom znanj pripomore h kakovostnejšemu razcvetu turizma.
- Zavzemala se bo tudi, da bi za delo turističnih društev v Sloveniji zagotovili takšne razmere, kakršne veljajo za delovanje nevladnih organizacij v evropskem in svetovnem merilu (ugodnejše razmere za ustanavljanje in delovanje društev in tudi za zaposlovanje v TDO, manjše obdavčevanje, omogočanje opravljanja nekaterih gospodarskih in storitvenih dejavnosti pod ugodnejšimi pogoji, delovanje v javnem interesu, zmanjšanje birokratskih postopkov, več strokovne pomoči in podobno).
- Turistična društva in s tem celotna turistična društvena organizacija naj bi v vsakem okolju postala rastlinjak razvojnih pobud in tržnica idej, inovacij, odmevnih akcij in podjetniško zasnovanih pobud, namenjenih razvoju turizma, ter tribuna izmenjave in predstavljanja dobrih izkušenj in ustvarjalnih idej.
- Turistična društvena organizacija se bo zavzemala, da bodo vsi nosilci razvoja turizma v javnem, civilnem in zasebnem sektorju sooblikovali prijaznejše družbeno okolje in stabilne materialne razmere za delovanje turističnih društev in organizacije v celoti, jih javno podpirali in skupaj z njimi pospeševali turizem.
- Turistično društveno organizacijo je treba organizirati tako, da bo v vsakem okolju delovala samostojno in nestransko, kot del in sestavina turistične destinacije in kot ljudsko gibanje, ki si prizadeva za razvoj turizma in pri tem upošteva in spoštuje ekološke in družbene zakonitosti, skrbi za varovanje in urejanje okolja, za aktiven oddih in dobro počutje gostov in kakovost življenja. TDO bo s svojo aktivnostjo ljudem v oporo pri premagovanju različnih oblik odtujenosti.

- Turistična društva v turističnih krajih si bodo še bolj kot doslej prizadevala za dobre medsebojne odnose in strpnost med domačini, zaposlenimi v turizmu, gostinstvu in drugih dejavnostih, vikendaši in turisti. Turistična društvena organizacija želi prispevati svoj delež h kakovosti življenja in k ustvarjalnemu sožitju med vsemi, ki jim je turizem blizu.
- Turistična društvena organizacija bo razvijala in ohranjala temeljne vrednote turizma in upoštevala ter uresničevala Etični kodeks turizma Svetovne turistične organizacije vedoč, da je uspeh turizma v gostoljubnosti, kulturnosti, kakovosti, varnosti in sposobnosti gospodarjenja.
- Turistična društvena organizacija bo vsebinsko napredovala, če bo pri razvoju turizma domišljeno in pogumno uveljavljala nove sodobne vsebine in načine delovanja (nacionalna koordinacija za mladinski turizem, GIZ za mladinski turizem, slovenski turistični forum mladih, nacionalna novinarska nagrada Milenka Šobra, problemska srečanja, klubi prijateljev turizma, javne tribune o aktualnih temah, delavnice, turistične tržnice ...).
- S svojo široko razvejeno dejavnostjo in z novimi idejami lahko turistična društva v svojem okolju prerastejo v posebno obliko turističnega parlamenta, kjer se bodo srečevali turizmu naklonjeni ljudje, rojevale dobre zamisli, zorele inovacije, oblikovali predlogi in izvajale številne dejavnosti.

5. TURISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE KOT CIVILNA DRUŽBA

- Turistična zveza Slovenije kot združenje civilne družbe, ki deluje v javnem interesu na državni ravni, bo sodelovala s pobudami, predlogi in zahtevami z državnim zborom, državnim svetom, vlado in ministrstvi ter drugimi, in sicer pri pripravi in sprejetju dokumentov razvoja turizma, turistične politike in zakonodaje s tega področja. Prezemala bo odgovornost za opravila, ki so vsebina njenega dela. Zavzemala se bo, da se turističnim društvom formalnopravno prizna, omogoči in se jih spodbuja, da delujejo v javnem interesu. Turistična zveza Slovenije bo uveljavljala turistično društveno organizacijo kot enega od treh enakovrednih stebrov slovenskega turizma in si prizadevala, da bi država turističnim društvom in zvezam že z ustanovitvenim aktom ob registraciji dodelila status, ki opredeljuje njihovo delo v javnem interesu.
- Poskusila bo doseči, da bo slovenska država vrednotila prostovoljno delo kot vsako drugo družbeno koristno delo, ki pospešuje razvoj, kakovost življenja in pripomore k rasti bruto domačega proizvoda. Seveda mora v ta namen zagotoviti materialne možnosti za prostovoljno delo, ustrezno organiziranost, omogočiti merjenje učinkov, zagotoviti vrednotenje dela in dobro opravljeno delo nagraditi s priznanjem ter ga moralno spodbudno ovrednotiti.
- Turistična društvena organizacija se zaveda, da je uspešen razvoj turizma, pojmovan kot sestavljena ekonomska, socialna in okoljska dejavnost, na lokalni, pokrajinski in državni ravni mogoče le ob smotrnem povezovanju javnega, zasebnega in civilnega/društvenega sektorja in v skupnem snovanju in izvajanju projektov, saj so tiste oblike organiziranosti, ki tega ne zagotavljajo, manj učinkovite, ekonomsko neoptimalne in onemogočajo uspešno delovanje v turizmu. Prav zato bo poglobila sodelovanje z vodstvi zasebnih in javnih turističnih podjetij že pri načrtovanju in pozneje pri izvedbi skupnih projektov.
- Stabilen sistem pridobivanja sredstev za izvajanje programov in projektov TDO na krajevni, lokalni, pokrajinski in državni ravni je pogoj za uspešno in aktivno sodelovanje v turizmu. To je mogoče zagotoviti z razmerami, primernimi za opravljanje prostovoljnega dela, sodelovanjem na javnih natečajih, pri proračunskih sredstvih občin, pokrajin in države, z aktivnostmi in sofinanciranjem v destinacijskem managementu, udeležbo v turistični taksi, sponzorstvu in donacijami.

6. TDO KOT POMEMBEN PARTNER PRI RAZVOJU TURIZMA

- Glede na to, da je turistična društvena organizacija del prihodnosti slovenske družbe in nepogrešljiv dejavnik na področju turizma, ki skupaj z javnim in zasebnim sektorjem sooblikuje njegov razvoj in pripomore k rasti bruto domačega proizvoda, naj dobi v primerni obliki pravico do dela dohodka od turizma, ki bo podlaga za uspešno delovanje tako na krajevni in občinski kot na pokrajinski in državni ravni, saj ta dohodek kot pomembna sooblikovalka turistične ponudbe tudi soustvarja.
- Da bi obogatili in popestrili delo turistične društvene organizacije, naj bi država na lokalni, pokrajinski in državni ravni določena turistična dela (na primer tista, ki jih premalo uspešno izvajajo različni zavodi in državne ali paradržavne organizacije) zaupala turističnim društvom in zvezam. Na tej podlagi TZS inicira dogovore s pristojnimi državnimi organi in zbornicami.
- S projektnim načinom dela bo turistična društvena organizacija spodbujala inovacije, raziskave, dajala in uresničevala lokalne pobude, zagotavljala uveljavljanje dobrih izkušenj, turistične tržnice in druge inovacije.
- V TDO bomo uveljavljali novosti, ki zagotavljajo večjo učinkovitost in boljše rezultate (podjetništvo v delu društev in zvez; management, ustanavljanje zadrug, zavodov, podjetij in podobno).
- Prizadevanje za delno in celovito sistemsko financiranje iz virov turistične takse, in to tistih aktivnosti TD, ki ohranjajo in dvigujejo pozitivno turistično zavest lokalnega prebivalstva.
  - Celostno ozaveščanje domačega/lokalnega prebivalstva s pomenom in cilji turističnih vsebin.
  - (So)ustvarjanje pozitivnega ozračja v domačem/lokalnem turističnem okolju za sprejemanje turizma.
  - TZS / TDO / TD kot skupni povezovalac in koordinator gospodarskega sektorja, javnih skupnosti in organizacij ter celotnega civilnega prebivalstva.
- Sodobna, celostna, vsebinsko aktualna in krovna organiziranost TDO na državni, regionalni in lokalni ravni.

7. ZAVZEMANJE ZA POSEBNE, VEDNO NOVE OBLIKE TURIZMA IN VEČJO VARNOST

- Turistična društvena organizacija bo ohranila že uveljavljene in trajno aktualne vsebine dela (skrbela za varovanje in urejanje okolja in prostora, organizirala tekmovanje med kraji in panogami ter drugimi sooblikovalci turistične ponudbe, delovala na dopustovanju domačega gosta, spodbujala h gostoljubnosti, organizirala prireditve, ozaveščala ljudi za turizem, sodelovala pri snovanju turističnih spominkov, peš poti in kolesarskih poti, vinsko-turističnih cest, za uveljavljanje kulinarike, vina, kulture in dediščine v turistični ponudbi) ter spodbujala druge nosilce turistične ponudbe tudi k novim vsebinam.

- Posebno pozornost bo turistična društvena organizacija namenila določenim vrstam turistične ponudbe, pri katerih Slovenija še vedno zaostaja (na primer dobre gostilne, turizem na podeželju, mladinski turizem, organizacijo dogodkov, turizem dobrega počutja, naturizem, turizem v zidanicah, nakupovalni turizem, vinsko-vinogradniški turizem, planšarstvo, turizem v gozdnem prostoru, izletništvo, popotništvo, ekoturizem, verski turizem idr.). Spodbujala bo razvoj turistične kartografije, zavzemala se bo za pregledno prometno signalizacijo, označevanje krajev in podobno.
- Posebej si bo prizadevala za zagotavljanje temeljnih načel varnosti v družbi in še zlasti na področju turizma, pri čemer kaže poudariti prometno in požarno varnost, varnost pri prehranjevanju, skrb za zagotavljanje in varovanje pravic turistov/potrošnikov itd.

8. AKTIVNOSTI TZS PRI IZOBRAŽEVANJU MLADIH

- Turizem bomo uresničevali kot dejavnost, ki zahteva vedno nova znanja in nenehno strokovno izpopolnjevanje članstva ter ozaveščanje prebivalstva za turizem sploh. Sodelovali bomo s srednjimi, višjimi in visokimi šolami, ki izobražujejo za turizem, si prizadevali za boljše kakovost znanja, spodbujali raziskovalne dejavnosti v turizmu ter učence oziroma dijake in študente spodbujali za delovanje pri programih in projektih TDO.
- V ospredju delovanja TDO bodo turistične dejavnosti med otroki v vrtcih in mladimi v osnovnih, srednjih, višjih in visokih šolah ter na fakultetah, ki lahko s svojo ustvarjalno energijo veliko, marsikje odločilno, pripomorejo k napredku turizma in Turistične društvene organizacije. Ta bo nadaljevala projekte »Turizmu pomaga lastna glava«, »Več znanja za več turizma«, »Z igro do prvih turističnih korakov«, »Zlata kuharica«, »Mladi turistični vodnik« in druge podobne projekte, kot je tudi uvajanje predmeta Turistična vzgoja v osnovne šole. Na teh podlagah prispevamo svoj delež k turističnemu ozaveščanju in delovnemu angažiranju novih generacij prebivalcev Slovenije.
- TDO se bo zavzemala, da bo izbirni predmet Turistična vzgoja postal dveleten, da se bo program prilagodil razvojnim trendom turizma v Sloveniji in v svetu ter potrebam slovenskega turizma, vezanim predvsem na razvoj ozaveščenega domačega gosta in razvoja kakovostnih človeških virov. Cilj je tudi, da se predmet v družbenem interesu uvede v čim več šol.
- Turistična društvena organizacija se bo zavzemala za ustrezno vrednotenje in promocijo osnovnih poklicev v gostinstvu in turizmu, saj je kakovostno delo strokovno sposobnih turističnih delavcev pogoj in hkrati ogledalo kakovostne turistične ponudbe in osnova kakovostnega razvoja turizma.
- TDO si bo prizadevala za razvoj vseživljenjskega izobraževanja za turizem in pri tem sodelovala z zainteresiranimi institucijami.

9. TURIZEM ZA VSE

Turistična zveza Slovenije inicira in uresničuje projekt, namenjen organiziranemu dopustovanju domačega gosta kot sestavni del razvoja turizma in socialne varnosti prebivalstva. V projektu in programih se združujejo, povezujejo in uresničujejo svoje aktivnosti na dopustovanju različnih skupin domačih gostov na osnovah, ki upoštevajo socialni položaj, cenovne in druge pogoje ter motive dopustovanja. Predvsem gre za zaposlene z nižjimi prejemki, brezposelne, družine z več otroki in nizkimi prejemki, upokojence z nizkimi pokojninami, otroke rejniških družin in druge. Razvoj socialnega turizma postaja sestavni del turističnega razvoja. V okviru projekta svoje programe izvajajo nekatere društvene organizacije (ZPM, RKS in druge.)

Turistična zveza Slovenije bo:

- spodbujala in uresničevala programe in projekte, ki bodo zagotavljali organizirano in kakovostno dopustovanje domačega gosta;
- koordinirala aktivnosti dopustovanja domačega gosta na državni ravni na tripartnerski podlagi (javni, zasebni in društveni sektor);
- uresničevala zasnove »turizem za vse« uresničujejoč javni interes;
- vztrajala, da pristojni organi države kot sestavni del slovenskega razvoja turizma oblikujejo program razvoja »turizma za vse«;
- sodelovala pri snovanju in razvoju promocije turistične ponudbe programov in projektov »Turizem za vse«.

10. PROJEKTI NAČIN DELA

- Aktivnosti TDO pri izobraževanju članov, prebivalcev, mladih, otrok, izvoljenih aktivistov.
- Da bo Slovenija še bolj urejena, prijazna, cvetoča in gostoljubna turistična dežela, bo TDO nadaljevala že uveljavljene in uresničevala nove projekte (»Moja dežela – lepa in gostoljubna«, »Spomladansko urejanje in vzdrževanje čistega okolja«), jih bogatila in jim dodajala nove, sveže zamisli in izkušnje dobrih praks doma in v drugih državah.
- Posebej se bomo zavzemali, da turistična društva v svojem okolju poskrbijo za stalen nadzor nad čistočo in urejenostjo okolja, javno opozarjajo na napake in slabosti in zato organizirajo krajevni turistični drobnogled.

11. TURIZEM IN OKOLJE, OSNOVA MEDNARODNEGA SODELOVANJA

- S prizadevanji za urejeno okolje, prostor in kakovost življenja bomo sodelovali pri mednarodnih projektih. Pomemben je svetovni program »Očistimo svet«, projekt »Entente Florale« ter sodelovanje s sosednjimi državami in EU pri skupnih projektih.
- Povezovanje in sodelovanje z regijsko pisarno Unesca pri projektih, ki se dotikajo kulturne in etnološke dediščine.
- Podpiranje in razvoj čezmejnega in obmejnega sodelovanja tistih TD, ki delujejo v obmejnih pokrajinah ali lokalnih skupnostih.
- Učinkovitejše in ciljno bolj sistematično povezovanje TZS in TDO na nacionalni in regionalni ravni s turističnimi zvezami, organizacijami, združenji ter skupnostmi v sosednjih in/ali ponudbeno zaokroženih državah (npr. skupnost Alpe-Adria, zdraviliški kraji in območja Srednje ter JV Evrope ...).

12. INFORMACIJSKO-PROMOCIJSKO DELOVANJE

- Za boljše komuniciranje med turisti in gostitelji bo dopolnjevala in izpopolnjevala posebne informacijsko-promocijske oblike sporazumevanja in izmenjavanja sporočil, kot so e-turistični drobnogled, TiPS in druge oblike delovanja.
- Prometna signalizacija.
- TDO bo z večjo zavzetostjo in bogatejšo vsebino delovala na področju promocije. Uveljavljala bo slogan in logotip Slovenije in slovenskega turizma. Promovirala bo uspehe, novosti in uspešne primere svojega dela, uveljavljala pomembne projekte, doživetja, prireditve in dosežke.
- Skrbeli bomo, da bomo v sodelovanju s partnerji uresničevali učinkovite vsebine in oblike turistične promocije, publikacij, izdajateljskih dejavnosti.

13. AKTIVNOSTI TZS in TDO TER ORGANIZIRANOST TDO na vseh treh ravneh

- Učinkovitejše in ciljno bolj sistematično povezovanje TZS in TDO na nacionalni in regionalni ravni s ciljem, da postane sodobna, celostna, vsebinsko aktualna in krovna organiziranost TDO na državni, regionalni in lokalni ravni.

14. TDO PREVZAME DOLOČENE GOSPODARSKE DEJAVNOSTI IN AKTIVNOSTI V JAVNEM INTERESU

- Turistična društva, občinske in pokrajinske zveze, pa tudi Turistična zveza Slovenije so pripravljene in sposobne prevzeti določene oblike turistično-gospodarske dejavnosti, predvsem na področju storitev, jih tudi kakovostno uresničevati in pri tem slediti usmeritvam podjetništva in zahtevam trga.
- Sodelovanje pri razpisih.

15. MEDNARODNO SODELOVANJE

- Turistična društvena organizacija bo posebno pozornost namenila različnim oblikam mednarodnega sodelovanja za kakovosten razvoj turizma. V ospredju bo sodelovanje s turističnimi organizacijami sosednjih in drugih držav, s Svetovno turistično organizacijo in organi in institucijami Evropske unije. Pri razvoju turistične društvene organizacije bomo upoštevali spoznanja, uspehe in načrte društvenega delovanja in civilne pobude drugih držav.

16. SODELOVANJE PRI RAZVOJNIH PROGRAMIH IN NAČINIH ORGANIZIRANJA V TURIZMU

- Turistična društvena organizacija bo ustvarjalno sodelovala pri uresničevanju razvojnega programa slovenskega turizma in s turizmom povezane zakonodaje ter se hkrati zavzemala za pripravo, sprejetje in izvajanje razvojnih programov turizma v občinah in pokrajinah. Smo za družbeno soglasje v skupni viziji razvoja turizma.
- TZS se v interesu decentralizacije oblasti, policentričnega razvoja in čezmejnega sodelovanja lokalnih skupnosti zavzema za ustanavljanje pokrajin in bo spodbujala turistična društva in občinske turistične zveze, da se združujejo v pokrajinske turistične zveze in tako organizirane sooblikujejo turistični razvoj pokrajin.

Dokument »Smeri delovanja TDO v prihodnje« je namenjen:

- prebivalkam in prebivalcem Slovenije, ki so zainteresirani za razvoj turizma v celoti, še zlasti v svojem okolju, da v njem dejavno sodelujejo;
- delovanju turističnih društev, občinskih in pokrajinskih turističnih zvez in TZS;
- vsem organizacijam, podjetjem, šolam, državnim organom, občinam in zbornicam, da podprejo ter sprejmejo zamisli, pobude, usmeritve, predloge in zahteve ter s tem uresničujejo uspešnejši razvoj turizma;
- vsem v TDO pri pripravi vsakoletnih programov dela in projektih za določena področja, pomembna za razvoj turizma.

Smeri razvoja TDO v prihodnje so odprte za nova razmišljanja, pobude, predloge in dejavnosti ter spodbujajo in vnašajo optimizem. Premalo dejavne naj spodbuja izmenjava bogastva uspešnega dela. Dokazujemo, kaj organizacija (članstvo, društva, zveze) zna in zmore, predlogi zanje pa se oblikujejo v vsakem okolju posebej, to je odvisno od družbenih razmer. Pomembno je, da vemo, kaj hočemo, da nas turistična dogajanja spodbujajo in opogumljajo, da nas vodita znanje in ustvarjalnost ljudi.

Ljubljana, februarja 2015

**TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE**

Turistična zveza Slovenije, Miklošičeva 38/VI, SI-1000 Ljubljana
T (01) 43 41 670, F (01) 43 41 680
E info@turisticna-zveza.si, www.turisticna-zveza.si